

РЕАЛІЗМ В ЛІТЕРАТУРІ

РЕАЛІЗМ — ЛІТЕРАТУРНИЙ НАПРЯМ, ЯКИЙ ПРАВДИВО ВІДОБРАЖУЄ ДІЙСНІСТЬ; ЗВЕРТАЄТЬСЯ УВАГА НА ВЗАЄМИНИ ЛЮДИНИ І СУСПІЛЬСТВА. ВЖЕ У ТВОРАХ І. КОТЛЯРЕВСЬКОГО ПРАВДИВО ЗМАЛЬОВАНО КАРТИНИ ПОБУТУ УКРАЇНИ І РАЗОМ З ТИМ ПОРУШЕНО ДЕЯКІ ВАЖЛИВІ ПИТАННЯ СУСПІЛЬНОГО ЖИТТЯ. ПОМІТНИЙ ВНЕСОК У РОЗВИТОК РЕАЛІЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЗРОБИЛИ ТАКОЖ ПАНАС МИРНИЙ, ІВАН НЕЧУЙ-ЛЕВИЦЬКИЙ, КВІТКА-ОСНОВ'ЯНЕНКО, ГРЕБІНКА. ПОВНЕ УТВЕРДЖЕННЯ РЕАЛІЗМУ В УКРАЇНСЬКІЙ ЛІТЕРАТУРІ ЗДІЙСНЕНО БУЛО ШЕВЧЕНКОМ.

ВИЗНАЧАЛЬНІ РИСИ РЕАЛІЗМУ:

- ПРАВДИВЕ, КОНКРЕТНО-ІСТОРИЧНЕ, ВСЕБІЧНЕ ЗОБРАЖЕННЯ ТИПОВИХ ПОДІЙ І ХАРАКТЕРІВ У ТИПОВИХ ОБСТАВИНАХ ПРИ ПРАВДИВОСТІ ДЕТАЛЕЙ;
- ХАРАКТЕР І ВЧИНКИ ГЕРОЯ ПОЯСНЮЮТЬСЯ ЙОГО СОЦІАЛЬНИМ ПОХОДЖЕННЯМ ТА СТАНОВИЩЕМ, УМОВАМИ ПОВСЯКДЕННОГО ЖИТТЯ;
- ЗВЕРНЕННЯ ДО СУЧАСНИХ ПИСЬМЕННИКОВІ ТЕМ;
- ПЕРЕВАГА ЕПІЧНИХ, ПРОЗОВИХ ЖАНРІВ У ЛІТЕРАТУРІ, ПОСЛАБЛЕННЯ ЛІРИЧНОГО СТРУМЕНЯ МИСТЕЦТВА (РОМАНИ, ПОВІСТІ).

Відмінні риси романтизму та реалізму

Романтизм

1. Абсолютизація творчої уяви письменника
2. Об'єкт уваги – “незвичайний герой у незвичайних обставинах”
3. Втеча від реальності, “сірої буденності”, оспівування виняткових подій і людей
4. Гротесково-перебільшене зображення негативних рис, потворності
5. Герої представлені як носії однією домінуючої пристрасті

Реалізм

1. Акцент на спостереженні за життям і дослідженні його явищ
2. Життєвий шлях персонажа зображується детально – від дитинства та юності до зрілості
3. Перевага віддається зображенню реальності, людей не героїчних професій
4. Зображення потворних у своїй ницості людей різних соціальних станів без перебільшення чи прикрашання
5. Глибокий психологізм у змалюванні особистості в усій своїй багатогранності

Реалізм в Україні

Представники:

М.Вовчок, С.Руданський, А.Свидницький, О.Кониський,
І.Нечуй-Левицький, Б.Грінченко, Панас Мирний, І.Франко

Характерні риси:

- правдиве, конкретно-історичне, всебічне зображення подій і характерів при правдивості деталей;
- принцип точної відповідності реальній дійсності усвідомлюється як критерій художності, як сама художність;
- характер і вчинки героя пояснюються його соціальним походженням та становищем, умовами повсякденного життя;
- конфліктність (драматизація) як сюжетно-композиційний спосіб формування художньої правди;
- вільна побудова творів;

Висновок:

У літературі український реалізм почався з половини 19 ст., прийшовши на зміну романтизму, від якого він перебрав захоплення етнографізмом та героїзацію історичних постатей. Дальшим етапом школи реалістів була «об'єктивна проза» 80—90-х років. Вона визначається епічною шириною описів і розповіді, введенням соціальних і національних тем, поширенням тематики з селянського верста на робітничий і нову інтелігенцію, поданих на тлі тодішнього розвитку капіталізму в Росії й Австрії. Як і в мистецтві, на зміну реалізму прийшли ін. напрямки, але реалізм фактично ніколи не здавав позицій — і, особливо в прозі, був завжди актуальним стилем.

І.Франко

І.Нечуй-Левицький

Панас Мирний